

"رؤیا از دیدگاه قرآن و روایات"

نگارش:

فاطمه، دایه اسب زاده ملک شاه

روجین مهر

۱۳۹۱

ناشر: برگزیده استان مازندران

طهماسب زاده ملک شاه، قاضی، ۱۳۵۶	سرشناسه
روایت از دیدگاه قرآن و روایات بگارش فاطمه طهماسب زاده ملک شاه	عنوان و نام پدیدآور
سازي روحين مهر، ۱۳۹۰	مشخصات نشر
۱۸۸ ص	مشخصات ظاهري
978-600-5584-67-8	شابک
فبا	وضعيت فهرست نویسی
کتابنامه	یادداشت
جواب دیدن در قرآن	موضوع
جواب دیدن -- احادیث	موضوع
جواب -- جنبه های مذهبی -- اسلام -- احادیث	موضوع
۱۳۹۰ ط ۹: BP۱۰۲	رده بندی کنگره
۲۹۷/۱۵۹	رده بندی دیوبی
۲۴۴۱۳۷۹	شماره کتابخانه ملی

رؤیا از دیدگاه قرآن و روایات

نویسنده: فاطمه طهماسب زاده - (کتابخانه)

ناشر: انتشارات (و مین مهر)

صفحه آرایه: (و مین مهر) (مریم کاظمی)

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۸۸۴-۶۷-۸

نوبت چاپ: نخست - ۱۳۹۱

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۴۰۰۰ تومان



تقدیم به:

پیشگاه سلیمان زمان، حشمت دوران و قطب عالم امکان
حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف، و تمام تشنگانی که
می‌خواهند از سر چشمه ی زلال، شفاف و پاک معارف عالیہ قرآنی
سیراب شده و محفوظ بمانند و همه پویندگانی که در مقابل معارف
قرآن، مؤذبانہ زائری ادب زده‌اند و خواهان معارف آن هستند و همه
عاشقانی که به امید زندگی بهتر همراه و همگام با قرآن، عمر کوتاه
خویش را سپری می‌کنند.
تقدیم به روح ملکوتی برادر عزیزم شهید مهرعلی طهماسب زاده
و همچنین تقدیم به روح پاک مادر مهربان و دلسوزم که عاشقانه در
تربیت دینی فرزندان زحمات فراوانی متحمل شدند و همچنین تقدیم
به روح دو خواهر بزرگوارم که به همراه مادر به دیار حق شتافتند.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۳	پیشگفتار
۱۵	چکیده

فصل اول: خواب و رؤیا از منظر قرآن و روایات

بخش ۱: تعبیر مختلف خواب و خواب دیدن در لسان قرآن

۲۰	الف) رؤیا
۲۰	- رؤیا در لغت
۲۱	- دیدگاه‌های لغت‌شناسان
۲۵	- رؤیا در اصطلاح
۲۸	ب) سینه
۳۰	ج) نوم
۳۲	د) نَعاس
۳۴	ه) اَضْغَاث
۳۶	و) احلام

بخش ۲: خواب و مسائل مربوط به آن

۳۹	الف) ادله‌ی تقدّم بحث خواب بر مسأله رؤیا
۴۰	ب) حقیقت خواب
۴۶	ج) علت پدید آمدن خواب
۴۹	د) ارتباط خواب و وحی
۵۱	ه) خواب و بیداری روحی (مراقبه)

فصل دوم: رؤیا و ارزش آن از نگاه قرآن و روایات

بخش ۱: ماهیت و ریشه‌های رؤیا

- الف) الهام الهی و اشراق ربانی ۵۸
ب) القائنات شیطانی ۶۱
ج) رویدادهای روزانه ۶۲
د) دل مشغولی‌ها و فعالیت‌های ذهنی ۶۳
ه) وضعیت جسمی و محرک‌های خارجی یا حوادث اطراف ۶۴
و) وجدان پنهانی یا حس‌الظلم ۶۵

بخش ۲: انواع رؤیا

- الف) انواع رؤیا از حیث محتوا ۶۷
۱- رؤیاهای غیبی ۶۷
۲- رؤیاهای شیطانی ۶۸
۳- رؤیاهای مزاجی ۵۴
ب) انواع رؤیا از حیث بیننده خواب ۶۹
۱- رؤیاهای انبیاء و ائمه اطهار علیهم‌السلام ۷۰
۲- رؤیاهای علماء ۷۵
۳- رؤیاهای افراد عادی ۷۷
- رؤیاهای مردان و زنان ۷۷
- رؤیاهای کودکان ۷۹
ج) انواع رؤیا از حیث کیفیت ۸۱
۱- رؤیاهای عقلانی ۸۱
۲- رؤیاهای تاریک ۸۱
د) انواع رؤیا از نظر ارزش گذاری ۸۲
۱- رؤیاهای صادقانه ۸۲
۲- رؤیاهای کاذبه ۸۶

فصل سوم: فوائد و آثار خواب و رؤیا

بخش ۱: فوائد خواب و رؤیا

۹۸	الف) ایجاد آرامش
۱۰۱	ب) ایجاد امنیت
۱۰۲	ج) خواب پرتوی از روح
۱۰۵	د) تجسمی از برزخ
۱۰۸	ه) نشانی از فراموشی عالم دُر
۱۱۰	و) تفریح
۱۱۱	ز) برخورداری از هدایت های غیبی
۱۱۳	ح) زمینه ای برای بهره مندی از هدایت های علمی
۱۱۵	ط) خواب و هدایت های بشارت آمیز
۱۱۷	ی) خواب و هدایت های هشدار دهنده
۱۱۹	ک) ارائه پیام و راهنمایی
۱۲۰	ل) معرفی شخصیت درونی
۱۲۲	م) آموزش و کشف
۱۲۴	ن) جلوگیری از مفاسد و بخشش گناهان مؤمن
۱۲۶	س) تشخیص دادن تکلیف برای خود و دیگران
۱۲۷	ق) کسب اطلاع از مردگان

بخش ۲: وجوه اشتراک و اختلاف خواب و مرگ از دیدگاه قرآن و روایات

۱۳۱	الف) ماهیت مرگ در نگرش قرآن و روایات
۱۳۳	ب) سنخیت و تفاوت خواب و مرگ

فصل چهارم: تعبیر خواب و رؤیا از منظر آموزه‌های دینی

بخش ۱: تعبیر خواب و رؤیا از منظر آیات قرآن

- الف) خواب حضرت یوسف «علیه السلام» ۱۴۶
ب) خواب پادشاه مصر ۱۴۹
ج) تعبیر خواب حضرت یوسف «علیه السلام» ۱۵۲
د) خواب حضرت ابراهیم «علیه السلام» ۱۵۴
ه) خواب پیامبر اکرم (ص) و تشرّف به مسجدالحرام ۱۵۶
و) خواب پیامبر اکرم (ص) در مورد بنی امیه و آینده حکومت اسلامی ۱۵۸

بخش ۲: تعبیر خواب و رؤیا از نگاه روایات

- الف) فضیلت علم تعبیر خواب ۱۶۲
ب) وجوه تعبیر خواب ۱۶۵
ج) شرایط معتبر ۱۶۷
د) دستوراتی برای صاحب رؤیا (تکلیف صاحب رؤیا) ۱۷۳

خلاصه و نتیجه‌گیری

- فهرست منابع ۱۷۷
چکیده انگلیسی ۱۸۵

● پیشگفتار

«خواب» و «رؤیا» یکی از نشانه های الهی است که در خود حکایت های ناگفته ی بسیاری دارد. اگر انسانی از خودیتِ خود بیرون بیاید و به «خواب» به عنوان پدیده ای که سرّی در آن سو داشته و ما را به آن سو می کشاند، توجه کند، حکایت ها و هدایت های بسیاری برایش پدیدار می گردد. به همین جهت خداوند متعال علاوه بر آن که «خواب» را به عنوان آیتی از آیات خود برشمرده، بلکه در آن به نشانه ها و آتایی اشاره کرده و ما را به شنیدن و تدبّر در آن دعوت کرده و می فرماید: «وَمِنْ آيَاتِهِ مَنَاقِبُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَابْتِغَاؤُكُمْ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ»^۱. «و از نشانه های او خواب شما در شب و روز است و جستجوی (معاش) شما از بخشش اوست قطعاً در آن (ها) نشانه هایی است برای گروهی که گوش شنوا دارند.»

لذا بشر از روزنه رؤیا و خواب دیدن می تواند تا اندازه ای پی به حقایق نهفته ای ببرد که مورد دعوت پیامبران و موضوع تبلیغ

رسولان خدا بوده و به این اعتبار، چنانچه پیامبران حجت‌های منفصل و دلیل‌گویایی بر تکلیف انهی هستند و تمرّد آنان باعث مسئولیت می‌شود، رؤیا هم خود نشانه‌ای از عالم آخرت و بعد از مردن است که باید از آن پند گرفت و به حقیقت دعوت انبیاء گردن نهاد.

از طرفی هم، انسان ناگزیر است بخشی از عمرش را به خواب اختصاص دهد و این موضوع، با وجود تحقیقات، دارای مجهولات زیادی است. لذا لازم است که انسان به دنبال کشف واقعیات‌های زندگی برود و با پرده برداشتن از پاره‌ای از مجهولات، دایره‌ی شناخت خود را به آن موضوع افزایش دهد. نمایان ذکر است که پژوهش‌گر توانایی آن را ندارد که به کنه مجهولات آن پی ببرد، بلکه در این تحقیق سعی شده آیات و روایاتی که به طور مستقیم و یا غیر مستقیم به این موضوع پرداخته را جدا کرده و وجوه پیام خدا را با کمک آیات و نصوص اصلی اسلام و روایات و سیره و تأییدات ائمه معصومین علیه‌السلام، دریابد.

● چکیده

با توجه به این که بخشی از عمر انسان را خواب و رؤیا تشکیل داده و خداوند متعال هم «رؤیا» را به عنوان یک عامل برای هدایت و بیدار ساختن انسان از خواب غفلت قرار داده، با مطالعه در آیات قرآن کریم و دقت در سیره ائمه اطهار «علیم السلام» و انبیاء الهی، در می یابیم که از همان آغاز ظهور اسلام و نزول کتاب آسمانی قرآن، رؤیا و حقیقت آن مورد توجه بوده است. البته رؤیاهایی که جنبه ی الهی و معنوی داشته باشند مد نظر اسلام و قرآن است. با نظر به اهمیت این موضوع، می بینیم که در این زمینه از سوی محققین و پژوهش گران، پژوهش های جامع و منسجم انجام نشده است و اگر هم تحقیقاتی صورت گرفته، به زوایایی از این موضوع پرداخته است، لذا در پژوهش حاضر، این موضوع از نگاه قرآن، روایات و سیره معصومین «علیم السلام» مورد بررسی قرار گرفته تا با دیدی نو و تازه به این موضوع توجه شود.

این پژوهش در ۴ فصل تدوین گردیده است: فصل اول کلیات

پژوهش شامل: مقدمه، بیان مسأله، پیشینه ی تحقیق، سؤالات تحقیق،

فرضیه‌ها، روش، اهداف و مشکلات تحقیق می‌باشد. فصل دوم خواب و رؤیا از منظر قرآن و روایات می‌باشد که در دو بخش با عناوین تعبیر مختلف خواب و خواب دیدن در لسان قرآن و مسائل مربوط به آن آمده است. در فصل سوم، رؤیا و ارزش آن از نگاه قرآن و روایات مورد بررسی قرار گرفته که شامل دو بخش با عناوین ماهیت و ریشه‌های رؤیا و انواع رؤیا می‌باشد. فصل چهارم به برخی فوائد و آثار خواب و رؤیا پرداخته و در فصل پنجم نیز تعبیر خواب و رؤیا از منظر آموزه‌های دینی مورد بررسی قرار گرفت. این تحقیق با نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادات و منابع خاتمه می‌پذیرد.

کلید واژه‌ها: قرآن، روایات، رؤیا، تعبیر، خواب.